

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

القواعد الأربع

(ŞİRKE DAİR) DÖRT KAİDE

ŞEYH MUHAMMED BİN 'ABDULVAHÂB

Allah (Subhanehu ve Tealâ) seni taatine yöneltsin! Ey kardeşim bil ki İbrahim (aleyhisselam)’ın dini olan Haniflik, ihlâs içerisinde yalnızca Allah (Subhanehu ve Tealâ)’ya ibadet etmektir. Allah (Subhanehu ve Tealâ) şöyle buyurmuştur:

وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ

“Ben cinleri ve insanları, ancak bana kulluk etsinler diye yarattım.” (51 Zâriyat/56)

Eğer Allah (Subhanehu ve Tealâ)’nın seni, yalnızca kendisine ibadet etmen için yarattığını anladıysan ibadetin, tevhid olmaksızın ibadet olarak isimlendirilemeyeceğini de anlamış olursun. Tıpkı taharetsiz (abdestsiz) namaz olmayacağı gibi... Nasıl ki necaset tahareti fesada uğratırsa aynı şekilde şirk de ibadetleri fesada uğratır.

Dolayısıyla sen şirkin ibadetleri geçersiz kıldığını, amelleri boşa çıkardığını ve sahibini ebedi cehenneme mahkûm ettiğini idrak ettiğin zaman hiç vakit kaybetmeden mahiyetini öğrenmeye

çalışmalısın ki böylelikle Allah (Subhanehu ve Tealâ) seni kendisine şirk koştuktan ve kötü akıbetten korusun. Allah (Subhanehu ve Tealâ) şirk hakkında şöyle buyurmuştur:

إِنَّ اللَّهَ لَا يَغْفِرُ أَنْ يُشْرَكَ بِهِ وَيَغْفِرُ مَا دُونَ ذَلِكَ لِمَنْ يَشَاءُ

“Allah, kendisine şirk koşulmasını asla bağışlamaz! Bundan başkasını ise dilediği kimse için bağışlar.” (4 Nisa/116)

Bilinmelidir ki Allah (Subhanehu ve Tealâ) yüce kitabı Kuran-ı Kerim’de şirke dair dört kaide zikretmiştir.

Birinci Kaide

Rasulullah (sallallahu aleyhi ve sellem)’in savaştığı kâfirlerin, Allah (Subhanehu ve Tealâ)’nın yaratıcı ve müdebbir olduğunu ikrar etmelerine rağmen Müslüman olarak kabul edilmediklerinin bilinmesi gerekir. Bunun delili Allah (Subhanehu ve Tealâ)’nın şu buyruğudur:

قُلْ مَنْ يَرْزُقُكُمْ مِنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ أَمْنَ يَمْلِكُ السَّمْعَ وَالْأَبْصَارَ وَمَنْ يُخْرِجُ الْحَيَّ مِنَ الْمَيِّتِ وَيُخْرِجُ الْمَيِّتَ

مِنَ الْحَيِّ وَمَنْ يُدَبِّرُ الْأَمْرَ فَسَيَقُولُونَ اللَّهُ فَقُلْ أَفَلَا تَتَّقُونَ

“De ki: Size gökten ve yerden kim rızık veriyor? Ya da kulaklara ve gözlere kim malik bulunuyor? Ölüden diriye, diriden ölüyü kim çıkarıyor? Her türlü işi kim idare ediyor? Onlar, "Allah" diyecekler. De ki: O halde korkmaz mısınız?” (10 Yunus/31)

İkinci Kaide

Bilinmesi gerekir ki müşrikler, kendilerini Allah’a yakınlaştırmaları ve Allah katında şefaatçi olmaları için putlarına duada ve teveccühte bulunmuşlardır. Bunun delili, Allah (Subhanehu ve Tealâ)’nın şu ayetleridir:

أَلَا لِلَّهِ الدِّينُ الْخَالِصُ وَالَّذِينَ اتَّخَذُوا مِنْ دُونِهِ أَوْلِيَاءَ مَا نَعْبُدُهُمْ إِلَّا لِيُقَرِّبُونَا إِلَى اللَّهِ زُلْفَىٰ إِنَّ اللَّهَ يَحْكُمُ بَيْنَهُمْ فِي مَا هُمْ فِيهِ يَخْتَلِفُونَ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي مَنْ هُوَ كَاذِبٌ كَفَّارٌ

“Allah’ı bırakıp kendilerine bir takım dostlar edinenler "Onlara, sadece bizi Allah’a yaklaştırsınlar diye kulluk ediyoruz" derler. Doğrusu Allah, ayrılığa düştükleri şeylerde aralarında hüküm verecektir. Şüphesiz Allah, yalancı ve inkârcı kimseyi doğru yola iletmez.” (39 Zümer/3)

وَيَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَضُرُّهُمْ وَلَا يَنْفَعُهُمْ وَيَقُولُونَ هَؤُلَاءِ شَفَعَاؤُنَا عِنْدَ اللَّهِ

“Onlar Allah’ı bırakıp kendilerine ne zarar ne de fayda verebilecek şeylere ibadet ediyorlar ve "Bunlar, Allah katında bizim şefaathilerimizdir" diyorlar.” (10 Yunus/18)

Şefaath, reddedilen ve tasvip edilen (meşru) şefaath olmak üzere iki kısma ayrılır. Reddedilen şefaath, yalnızca Allah (Subhanehu ve Tealâ)’nın muktedir olduğu hususlarda Allah’tan başkasından talepte bulunmaktır. Allah (Subhanehu ve Tealâ) şöyle buyurmuştur:

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَنْفَقُوا مِمَّا رَزَقْنَاكُمْ مِنْ قَبْلِ أَنْ يَأْتِيَ يَوْمٌ لَا بَيْعٌ فِيهِ وَلَا خُلَّةٌ وَلَا شَفَاعَةٌ وَالْكَافِرُونَ هُمُ الظَّالِمُونَ

“Ey iman edenler! Kendisinde artık alış-veriş, dostluk ve hiç bir şefaathin bulunmadığı gün (kıyamet) gelmeden önce, size verdiğimiz rızıktan hayır yolunda harcayın. Gerçekleri inkâr edenler elbette zalimlerdir.” (2 Bakara/254)

Meşru şefaath ise şefaath isteyenin Allah’tan istediği, şefaath edenin de Allah tarafından kendisine ikram edilen şefaath yetkisini, Allah (Subhanehu ve Tealâ)’nın sözünden ve amelinden razı olduğu ve şefaathine izin verdiği kimseler için kullandığı şefaathir. Allah (Subhanehu ve Tealâ) şöyle

buyurmuştur:

مَنْ ذَا الَّذِي يَشْفَعُ عِنْدَهُ إِلَّا بِإِذْنِهِ

“İzni olmadan O'nun katında kim şefaate edebilir?” (2 Bakara/255)

Üçüncü Kaide

Rasulullah (sallallahu aleyhi ve sellem) ibadet konusunda çok değişik inançlara sahip olan bir kavme peygamber olarak gönderilmişti. Onlardan bir kısmı meleklerle, bir kısmı peygamber veya salih kimselere, bir kısmı ağaç ve taşlara, bir kısmı da Güneş ve Ay'a secde ediyorlardı. Rasulullah (sallallahu aleyhi ve sellem) bu grupların hepsiyle savaştı ve aralarında hiçbir ayırım yapmadı. Çünkü Allah (Subhanehu ve Tealâ) şöyle buyurmuştu:

وَقَاتِلُوهُمْ حَتَّى لَا تَكُونَ فِتْنَةٌ وَيَكُونَ الدِّينُ كُلُّهُ لِلَّهِ

“Fitne tamamen yok edilinceye ve din (kulluk) de yalnız Allah için oluncaya kadar onlarla savaşın!” (8 Enfal/39)

Müşriklerin Güneş ve Ay'a secde ettiklerinin delili şu ayettir:

وَمِنْ آيَاتِهِ اللَّيْلُ وَالنَّهَارُ وَالشَّمْسُ وَالْقَمَرُ لَا تَسْجُدُوا لِلشَّمْسِ وَلَا لِلْقَمَرِ وَاسْجُدُوا لِلَّهِ الَّذِي خَلَقَهُنَّ إِن كُنتُمْ إِيَّاهُ تَعْبُدُونَ

“Gece ve gündüz, güneş ve ay O'nun ayetlerindendir. Eğer Allah'a ibadet etmek istiyorsanız, güneşe de aya da secde etmeyin.” (41 Fussilet/37)

Meleklerle ibadet ettiklerinin delili:

وَلَا يَأْمُرُكُمْ أَنْ تَتَّخِذُوا الْمَلَائِكَةَ وَالنَّبِيِّينَ أَرْبَابًا

“Ve size "Melekleri ve peygamberleri ilâhlar edinin" diye de emretmez.” (3 Al-i İmran/80)

Peygamberlere ibadet ettiklerinin delili:

وَإِذْ قَالَ اللَّهُ يَا عِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ أَأَنْتَ قُلْتَ لِلنَّاسِ اتَّخِذُونِي وَأُمِّي إِلهِينَ مِنْ دُونِ اللَّهِ قَالَ سُبْحَانَكَ مَا يَكُونُ لِي أَنْ أَقُولَ مَا لَيْسَ لِي بِحَقٍّ إِنْ كُنْتُ قُلْتُهُ فَقَدْ عَلِمْتَهُ تَعْلَمُ مَا فِي نَفْسِي وَلَا أَعْلَمُ مَا فِي نَفْسِكَ إِنَّكَ أَنْتَ عَلَّامُ

الْغُيُوبِ

“Allah "Ey Meryem oğlu İsa! İnsanlara 'Beni ve anamı, Allah'tan başka ilah edinin' diye sen mi dedin?" buyurduğu zaman o "Hâşâ! Seni tenzih ederim! Hak olmayan sözü söylemek bana yakışmaz. Hem ben söyleseydim sen onu şüphesiz bilirdin. Sen benim içimdekini bilirsin. Hâlbuki ben senin zatında olanı bilmem. Gizlilikleri eksiksiz bilen yalnızca sensin" demişti.” (5 Maide/116)

Salih kimselere ibadet ettiklerinin delili:

أُولَئِكَ الَّذِينَ يَدْعُونَ يَبْتَغُونَ إِلَىٰ رَبِّهِمُ الْوَسِيلَةَ أَيُّهُمْ أَقْرَبُ وَيَرْجُونَ رَحْمَتَهُ وَيَخَافُونَ عَذَابَهُ

“Onların yalvarıp durdukları da "Rablerine hangisi daha yakın olacak" diye vesile ararlar. O'nun rahmetini umarlar ve azabından korkarlar.” (17 İsra/57)

Taşlara ve ağaçlara ibadet ettiklerinin delili ise:

أَفَرَأَيْتُمُ اللَّاتَ وَالْعُزَّىٰ وَمَنَاةَ الثَّالِثَةَ الْأُخْرَىٰ

“Gördünüz mü o Lât ve Uzzâ'yı? Ve üçüncüleri olan ötekini, Menat'ı?” (53 Necm/19,20)

Ebu Vakıd el-Leysi (radıyallahu anh)'tan rivayet edildiğine göre o şöyle demiştir:

“Rasulullah (sallallahu aleyhi ve sellem) ile beraber Huneyn'e sefere çıkmıştık. O dönemde biz küfürden yeni kurtulmuştuk. Müşriklerin bir ağaçları vardı. Onu tavaf ediyorlar, üzerine silahlarını asıyorlardı. Bu ağaca "Zatu Envat" ismini vermişlerdi. Biz bunlardan birinin yanından geçerken "Ey Allah'ın Rasulü! Onları gibi bize de bir zatu envat yap!" dedik. Rasulullah (sallallahu aleyhi ve sellem) "Allahu Ekber! Sizin söylediğiniz bu söz, İsrail Oğulları'nın Musa'ya söylediği "Onların ilahları gibi bizim için de bir ilah yap!" (7 Araf/138) sözü gibidir. Siz, sizden öncekilerin yolunu aynen takip edeceksiniz" buyurdu.”

Dördüncü Kaide

Günümüzdeki müşriklerin şirki önceki müşriklerin şirkinden çok daha şiddetlidir. Çünkü önceki müşrikler bolluk ve rahatlık zamanlarında Allah'a ortak koşuyor fakat darlık ve sıkıntı zamanlarında ise ihlâsla Allah (Subhanehu ve Tealâ)'ya yöneliyorlardı. Ancak günümüzdeki müşrikler rahatlıkta da sıkıntı anlarında da şirk koşmaya devam etmektedirler. Bu husustaki delilimiz ise Allah (Subhanehu ve Tealâ)'nın şu buyruğudur:

فَإِذَا رَكِبُوا فِي الْفُلِكِ دَعُوا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ فَلَمَّا نَجَّاهُمْ إِلَى الْبَرِّ إِذَا هُمْ يُشْرِكُونَ

“Gemiye bindikleri zaman, dini yalnız O'na has kılarak (ihlâsla) Allah'a yalvarırlar. Fakat onları salimen karaya çıkarınca, bir bakarsın ki, (Allah'a) ortak koşmaktadırlar.”
(29 Ankebut/65)

Salât ve selam Muhammed'in, o'nun ehlinin ve ashabının üzerine olsun.

Tevhid ve İhlas